

الدَّرْسُ الرَّابِعُ الْخَرِيقُ ... !

و طَلَبَتْ مِنْ سَلْمَانَ وَ سُمَيَّةَ قِرَاءَةَ دَرْسِهِمَا .

خَرَجَتْ الْأُمُّ مِنَ الْبَيْتِ .

قَرَأَ سَلْمَانُ دَرْسَهُ حَوْلَ احْتِرَاقِ الْكُحُولِ وَ الْمِلْحِ .

فَقَصَدَ اخْتِبَارَ الدَّرْسِ بِمُسَاعَدَةِ سُمَيَّةَ .

إِخْتِبَارٌ

سُمَيَّةَ

سَلْمَانَ

الْكَبْرِيتِ

الْمِلْحِ

الْكُحُولِ

!!!...

الْحَرِيقَ ...

وَصَلَ الْأَبُ أَيْضاً وَنَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ
الْمَحْرُوقِ ...

فَحَزِنَ كَثِيراً ...
ثُمَّ نَظَرَ إِلَى سَلْمَانَ وَسُمَيَّةَ ... نَظَرَ
إِلَيْهِمَا ... فَقَطَّ!!

وَبَعْدَ سَاعَةٍ

عِنْدَمَا رَجَعَتِ الْأُمُّ، حَزِنَتْ
كَثِيراً ...

شهر تماشا

كَتَبَتْ

أَنْتِ

كَتَبْتَ

أَنْتَ

در گوشه‌ای از باغ، نقاشی دو نقاش که خیلی تند و سریع روی دو تابلو نقاشی می‌کردند، جلب توجه می‌کرد. آن‌چه از دور به نظر بچه‌ها آمد دو تابلوی «ت» و «ت» بود. بچه‌ها با دیدن این دو علامت از یک‌دیگر می‌پرسیدند:

چه تفاوتی میان این دو علامت وجود دارد؟

در این هنگام راهنما رو به بچه‌ها کرد و گفت:

برای یافتن جواب کافی است به دو تصویر نقاشی شده توجه کنید.

سؤال کلیدی

این دو علامت برای صیغه‌های غایب به کار می‌روند یا مخاطب؟ یکی از بچه‌ها پاسخ داد: ما در دو درس گذشته صیغه‌های غایب را یاد گرفتیم. اکنون نوبت یادگیری **صیغه‌های مخاطب** است.

در این لحظه راهنما جدول ذیل را به بچه‌ها نشان داد و از آن‌ها خواست که طبق الگوی داده شده خانه‌های خالی دو جدول را پر کنند.

كَتَبَتْ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَ	ضَحِكَ

...	...	كَتَبَتْ
...

...	...	كَتَبْتَ
...

با پر کردن خانه‌های جدول زمان مسابقه فرا رسید.

گروه (۱)

صیغه‌های ذیل را به مخاطب مذکر تبدیل کنیم :

وَصَلَّ : وَصَلَّتْ	نَظَرَ : ...	نَدِمَ : ...
لَعِبَ : ...	فَتَحَ : ...	قَصَدَ : ...

گروه (۲)

صیغه‌های ذیل را به مخاطب مؤنث تبدیل کنیم :

وَصَلَّ : وَصَلَّتِ	نَظَرَ : ...	نَدِمَ : ...
لَعِبَ : ...	فَتَحَ : ...	قَصَدَ : ...

گروه (۳)

فعل‌های ذیل را متناسب با صیغه به مخاطب تبدیل کنیم :

حَزِنْتُ : حَزِنَتْ	فَهِمَ : ...	سَمِعْتُ : ...
وَقَعَ : ...	خَرَجْتُ : ...	عَلِمَ : ...

گروه (۴)

معنای فعل های ذیل را بنویسیم :

نَظَرُوا :	خَرَجَتْ :	جَلَسُوا :
رَجَعَا :	قَرَأَتْ :	لَعِنَ :

با انجام مسابقات بچه ها دریافتند که تا کنون هشت صیغه ی فعل ماضی را یاد گرفته اند.

در این هنگام راهنما تابلوی ضمیر را به دانش آموزان نشان داد :

«أَنْتَ» و «أَنْتِ» ضمیر هستند.

أَنْتَ (تو) برای مذکر و أَنْتِ (تو) برای مؤنث
 أَنْتَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ.
 أَنْتِ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ.

عبارت های ذیل را مانند مثال به مخاطب تبدیل و ترجمه کنیم :
 مثال: هُوَ كَتَبَ : أَنْتَ كَتَبْتَ (تو نوشتی)
 هِيَ كَتَبَتْ : أَنْتِ كَتَبْتِ (تو نوشتی)

هِيَ رَجَعَتْ : ...	هُوَ جَلَسَ : ...
هُوَ سَأَلَ : ...	هِيَ قَرَأَتْ : ...
هِيَ نَظَرَتْ : ...	هُوَ دَهَبَ : ...

تَمَارِين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

مَنْ...؟

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید:

۱ - مَنْ خَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ؟

سُمِّيَّة

الْأُمُّ

سلمان

۲ - مَنْ قَصَدَ اخْتِبَارَ الدَّرْسِ؟

سُمِّيَّة

سلمان

سلمان و سُمِّيَّة

۳ - مَنْ فَتَحَتْ عَيْنَهَا بِحَسْرَةٍ؟

الْأُمُّ

الْأَبُ

سُمِّيَّة

هل...؟

۴ - هل نَدِمَ سَلْمَانُ عَلَى عَمَلِهِ؟

لا

نعم

۵ - هل خَرَجَتْ سُمِّيَّةٌ مِنَ الْبَيْتِ؟

لا

نعم

التَّمْرِينُ الثَّانِي

در جمله‌های زیر، با توجه به فعل داده شده، جای خالی را با فعل مفرد مخاطب پر کنید:

۱ - اللَّهُمَّ * «أنت» ... لي في دعائك و مَسَأَلَتِكَ * . (إِذْنٌ) * از دعای افتتاح

۲ - أَنْتَ قَدْ... الْأَرْضَ عَدْلًا. (مَلَأَ) * از دعای ندبه

۳ - هل أنتِ ... قِصَصَ الْأَنْبِيَاءِ؟ (قَرَأَ)

۴ - اللَّهُمَّ أَنْتَ قَدْ ... الْقُرْآنَ آيَةً * لِلنَّاسِ * . (جَعَلَ)

۵ - أَنْتِ قَدْ ... إِيمَانِكَ. (حَفِظَ) *

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

با توجه به تصویر، جاهای خالی را با استفاده از ریشه‌های داده شده با فعل ماضی مناسب پر کنید (خَرَجَ، سَمِعَ، سَأَلَ، فَتَحَ، قَرَأَ، كَتَبَ):

۱- أنتَ ... المعلمَ سؤالاً. ۲- أنتِ ... من البيتِ. ۳- أيُّها الطِّفْلُ! أنتَ ... الكتابِ.

۴- هل أنتِ ... كلامَ الأمِّ؟ ۵- أيُّها الطَّالِبُ! هل ... التَّمْريناتِ؟ ۶- أيُّها الطِّفْلَةُ! هل ... مَحْفَظَتِكَ؟

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

غلط‌های موجود در عبارات‌های زیر را تصحیح کنید:

۱- أيُّها الطَّالِبُ! أنتَ حَفَظْتَ دَرَسَكَ.

۲- أيُّها الطَّالِبَةُ! قَدْ بَلَغْتَ * الرُّشْدَ *.

۳- أيُّها القَاضِي! حَكَمْتَ * بِالْعَدْلِ *.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

در جای خالی ضمیر مناسب بگذارید:

۱- أيُّها الطِّفْلُ! ... لَعَبْتَ فِي الْبَيْتِ.

۲- أيُّها الطِّفْلَةُ! لِمَاذَا ... تَرَكْتِ يَدَ أُمِّكَ؟

۳- اَللَّهُمَّ ... خَلَقْتَ * السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِأَحْسَنِ * شَكْلٍ.

۴- ... رَكَعَتِ * وَسَجَدَتْ * لِلَّهِ.

۵- ... شَرِبْتَ الْمَاءَ.

حرف‌ها و مکس‌ها

از میان جملات و عبارت‌هایی که در متن درس و تمرینات خوانده‌اید، برای هر یک از تصاویر، جمله‌ای مناسب انتخاب کنید :

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

با کلمات زیر به طور مستقیم یا از طریق کلمه‌های هم‌خانواده‌ی آن‌ها آشنا هستید. این کلمه‌ها را متناسب با معنی آیات، در جاهای خالی قرار دهید :

رَجَعَ - اللَّيْلَ - خَرَجُوا

- ﴿جَعَلَ ... سَكَنًا﴾ (خداوند [شب را مایه‌ی آرامش قرار داد) أنعام / ۹۶
- ﴿... موسى إلى قَوْمِهِ﴾ (موسی به سوی قومش بازگشت) أعراف / ۱۵۰
- ﴿... مِنْ دِيَارِهِمْ﴾ (از خانه‌های خویش خارج شدند) بقره / ۲۴۳

هم‌خانواده‌های این کلمه‌ها را در آیات زیر پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید :

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ (شب)	﴿بَارِئًا مِنَ الْكُفَّارِ﴾ (بازگستگان)	﴿رَجَعَ﴾
﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ﴾ (خارج می‌شود)	﴿بَارِئًا مِنَ الْكُفَّارِ﴾ (باز می‌گردد)	﴿يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى﴾
﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾	﴿شَبَّ﴾ (قدر / ۱)	﴿اللَّيْلَ﴾
﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ﴾ (خارج می‌شود)	﴿رَحْمَنَ﴾ (رحمن / ۲۲)	﴿خَرَجُوا﴾
﴿هَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ﴾ (خارج کردن)	﴿تَوْبَةَ﴾ (توبه / ۱۳)	